

Naročna mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljsko izdaja ce-
loletno 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/I

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2998

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
pondeljka in dneva po prazniku

Mešani zakoni

Predstoječa poroka bolgarskega kralja Borisa, ki je pravoslavne vere, z italijansko princenzo Ivanom je izvajala različne komentarje o mešanih zakonih in časopisi so že ugibali o najdalekosežnejših koncesijah, ki naj bi jih sv. oče novoporočencem dovolil. Nazadnje je »Osservatore Romano« vse te vesti preklical in izjavil, da zaenkrat Vatikanu uradno še ni nič znano o poroki in da niso bile izdane nikake dispense. — Ker pa gotovo časopisje še vedno ne neha operirati z »papeževimi dispensem«, ne bo odveč, ako obrazložimo v kratkem, kako stališče zavzema Cerkev v vprašanju mešanih zakonov.

Zakonska zveza dveh poročencev je popolno združenje v eno skupno življenje, v katerem si oba delita isto žalost in isto radost. Tako globoka in pričrna zveza pa ni trajno mogoča, ako nimata oba poročenca istih moralnih idealov in istih verskih nazovov. Zato je razumljivo, da katoliška cerkev odklanja mešane zakone in jih dovoljuje le izjemoma in pod pogojem, da je katoliškemu delu zagotovljeno nemoteno izpolnjevanje verskih dolnosti tudi v zakonu in enako tudi njegovim otrokom. Cisto razumljivo. Kajti razven v onih pokrajih, kjer so katoličani kompaktno in v velikem številu naseljeni, tako da štejejo izključno večino, — pomena povsod drugod zakon kristjanov, ki priznajo raznimi veroizpovedi, veliko nevarnost in najboljšo priliko za tiki verski odpad. Tega naziranja niso le katoličani, ampak prav tako pravoslavnini in protestanti. Po soglasnem mnenju katoličanov in nekatoličanov so mešani zakoni najhitrejša in najgotovejša pot v versko malomarnost in največkrat popolno versko brezbržnost.

Clovek, živec v neprestanem stiku z drugoverci, se kaj lahko navzame njihovega mišljenja. Zveza med možem in ženo je pa sploh najtejnja, ki more družiti dvoje ljudi. Zato je kaj naravno, da se v družinah z mešanim zakonom malo ali nič ne govori o veri in verskem udejstvovanju, že zato ne, da se ne žali verskega čustvovanja zakonskega drugega. Vera in vrednotenje verskih dobrin se obravnava kot drugovrsna, le prigodnostna zadeva. Naravno, da tudi otroci pričnejo prezirati in zanemarjati versko življenje. Pod prevezo medsebojne strpljivosti obvelja verski indiferentizem kot ideal. Da se ohrani pri hiši ljubi mir, zakonca pomalem odstopata od svojega živega verskega prepričanja in udejstvovanja in tudi na otroke ne izvajata bogekako prepričevalnega verskega vpliva.

Katoliki, protestanti in pravoslavnini se zato trudijo, da kar moč omejijo in prepričijo mešane zakone. Vse tri veroizpovedi zahtevajo od neveste, da predloži od drugoverge ženinstvo pisemno izjavo, po kateri se obvezuje, da bo spoštoval vero svoje žene in da ne bo ne z grožnjami ne z ničemer pozkušal nanjo vplivati, da bi spremeni svojo vero. Prav tako se morata novoporočenca pismeno zavestati, da bodo vsi otroci krščeni in vzgojeni v katoliški veri. V slučajih, kjer se z veliko verjetnostjo predvideva, da se obljube ne bo držala in je sploh velika nevarnost odpada od vere, je že po samem božjem zakonu taka zveza zabranjena in niti papež ne more dati dovoljenja za zakon. (Canon 1060). Katoličani, ki bi brez cerkvenega dovoljenja sklenili zakon, so sicer veljavno poroči toda nedopustno, in jim Cerkev odreka zakramente toliko časa, dokler ne dobe dovoljenja cerkvene oblasti. Če so se poročili pred nekatoliškim svečenikom, zapadejo celo izobčenje iz Cerkve, od katerega more le škof odvezati.

To se nam je zelo vredno omeniti, da razvindimo vso abotnost nekaterih poročil, ki jih ob prilikah zaroke bolgarskega kralja Borisa širijo gotove časnikarske agence. Tako n. pr. beremo: Kraljevi družini sta se sporazumeli, da bo prestolonaslednik pravoslavne vere. Verjetno je, da se bo papež prilagodil bolgarski ustavi, ki zahteva, da je prestolonaslednik pravoslavne vere, medtem, ko bi kraljica in drugi otroci ohranili katoliško verolopoved.

Na podobne kupčije Cerkev ne more biti: kajti duša prestolonaslednika ima v njenih očeh prav toliko veljave kot duše drugih otrok. Znano je, da je 23. septembra 1925 Filip Hesenski, nečak Viljema II. poročil Ivanino sestro, princemu Mafaldo. Pij XI. je dal dovoljenje za mešan zakon, a Filip Hesenski se je obvezal vse otroke vzgojiti v katoliški veri. V protestantskih krogih je bilo tedaj mnogo zgledovanja, toda papež ni mogel ravnati proti božjemu zakonu. 10. novembra 1926 je švedska princesa Astrida, Iuteranka, poročila belgijskega prestolonaslednika Leopolda. Tudi ona je dala garancije za katoliško vzgojo otrok. Pred nekaj tedensko smo brali, da je tudi sama prestopila v katoliško Cerkev.

Bolgarski zakonik zahteva, ako je eden poročencev pravoslavne vere, da se poroka vrši pred pravoslavnim duhovnikom, ki nastopi kot oficijelni zastopnik države. Verjetno, da bo papež dal prinesi Ivanovi dovoljenje, da bo po poroki po katoliškem obredu prisostvoval tudi pravoslavnemu poročemu obredu, da bo njen zakon z Borisom III. imel tudi civilnopravne posledice. Toda tisto izključeno je, da bi papež dal dovoljenje, da sme biti prestolonasledniki iz tega zakona pravoslavne vere ali da bi pooblaštil njegovo mater, da ga vzgoji v kakih drugih veri, kakor katoliški.

Sicer pa bolgarska ustava (čl. 38) govorji le o kralju, »ki mora biti pravoslavna veroizpovedci, a v ničemer ne omenja prestolonaslednika. (Bil pa ni Aleksander Balenberški niti Ferdinand Kobilški pravoslavne vere). Težava glede veroizpovedi vredni prestolonaslednika bo nastala šele tedaj, ko bo prišel čas, da zasede prestol. Toda do tedaj se še marsikaj lahko spremeni tudi v zadržanju Bolgarije, ki kaže mnogo razumevanja za katolicizem.

Nov orožniški zakon

Belgrad, 14. okt. p. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra vojske in mornarice in notranjega ministra po zaslivanju predsednika ministrskega sveta podpisal zakon o orožništvu, katerega prinašajo Službene novine z dne 14. oktobra t. l. Zakon obsega 120 paragrafov in vse odredbe, ki se tičejo službenih prijemkov in napredovanja orožnikov. Glavne odredbe so sledete: Orožništvo je v pogledu službene uporabe in strokovnega nastavljanja podrejeno notranjemu ministru, v pogledu discipline, posebnega razmerja vojaške vzgoje in oborožitve pa ministru vojske in mornarice. Formacijo orožništva predpiše kralj na predlog notranjega ministra in v sporazumu z ministrom vojske in mornarice. O načinu te formacije govori drugi oddelek, kakor tudi o številčnem stanju orožništva. Tretji oddelek zakona se nanaša na službeno razmerje in dolžnosti orožništva. Odredbe so v glavnem iste, kakor v sedanjem zakonu.

V členu 22. so odredene sledete

službe:

1. čuvanje kralja in članov kraljevskega doma, 2. stražarska služba, 3. provodna služba, 4. služba za vzdrževanje reda, 5. služba, ki je v zvezi z nevarnostjo za življenje, 6. služba za dejanja pomoči in zaščite.

Raba orožja

Orožniški častniki in orožniki smejo pri izvajanju svojih dolžnosti uporabljati orožje samo takrat, kadar ne more na noben drug način 1. odbiti od sebe, ali druge osebe napad, 2. udušiti odpornik, 3. preprečiti pobeg nevarnih zločincov, 4. preprečiti beg sumljivih oseb na državni meji, 5. preprečiti beg vojaških beguncov v skupini najmanj treh oseb, 6. odbiti napad od stvari, ki jih mora varovati. Pri uporabi orožja se mora varovati kolikor mogoče življenje.

Rekrutiranje orožništva

Cetrti oddelek govori o načinu, kako se orožništvo izpopolnjuje. Orožništvo se popolnjuje iz dobrovoljcev, prvenstveno iz podčastnikov stalnih kadrov. Naredniki se ne sprejemajo, kandidati morajo biti državljeni kraljevine Jugoslavije. Odslužili morajo rok v stalnem kadru, biti morajo telesno in duševno zdravi, najmanj 164 cm visoki, neoženjeni ali vdovi brez otrok in ne starejši od 30 let, znati morajo pisati in brati, podpisati morajo pisemo izjavo, da bodo ostali v orožniški službi najmanj tri leta. Ako želijo tudi po tem roku še nadalje služiti, so dolžni do dokončanega 10. leta vsako leto podpisati pismeno izjavo. Po končanih 10. letih službe ni treba dajati več podobnih izjav.

Obširne so odredbe za častnike, ki se sprejemajo iz vrst aktivnih častnikov in iz rezerve, dalje iz orožniških narednikov-vodnikov, ki imajo potrebno kvalifikacijo. Orožniki morejo izstopiti iz orožništva, ko se odslužili svoj obvezni rok, ali če so dobili državno službo po odredbi zakona o ustroju vojske. Odpuščajo se v slučajih, ki so predvideni po predpisih o disciplinskem postopanju.

Cini.

V V. odd. so našeti čini, ki so ostali isti, kakor doslej, od kaplarja do polkovnika in en brižadni general. Za napredovanje do I. čina kaplarja je potrebno, da je dočasnji služil najmanj 18 mesecev, predpis glede nadaljnega napredovanja, so ostali isti, kot doslej. Za napredovanje aktivnih častnikov veljajo iste odredbe, kot za častnike redne vojske. Predpisi glede ženitve častnikov, vojaških uradnikov in orožnikov se bodo regulirali s kraljevimi uredbami, vendar pa ne sme biti število oženjenih nad 30% celokupnega stanja.

Plače.

Nadaljnji odd. govori o delokrogu orožništva, o njegovem šolanju in plači. Vsi orožniški častniki imajo dohodek, kakor častniki redne vojske, poleg tega pa dodatke za leta, ki so jih odslužili v orožništvu brez ozira na čin in sicer letno od 1–5 let 840 Din, 5–10 let 1080 Din, 10–15 let 1320 Din, 15–20 let 1560 Din, 20–25 let 1800 Din, 25–30 let 2040 Din, po 30. letih 2280 Din.

Razven tega so odrejeni še razni drugi dodatki in sicer pripada vsakemu orožniku: 1. temeljna in položajna plača, 2. dodatek v denarju in naturi, 3. gospodarske potrebuje, 4. kurjava, razsvetljava in postelja, 5. orožje in municija, 6. stanovanje, 7. strokovne potrebuje za izvrševanje službe.

Osnovna plača se deli v tri kategorije, vsaka kategorija na 10 stopenj. I. kat.: za narednike-vodnike, I. stopnja 2.700 Din, 2. 3.300 Din, 3. 3.900 Din, 4. 4.500 Din, 5. 5.100 Din, 6. 5.700 Din, 8. 6.300 Din, 8. 6.900 Din, 9. 7.620 Din, 10. 8.580 Din.

II. kat.: za narednike in podnarednike: 1. stop. 2.400 Din, 2. 2.880 Din, 3. 3.360 Din, 4. 3.840, 5. 4.320, 6. 4.800, 7. 5.280, 8. 5.760, 9. 6.240, 10. 6.960.

III. kateg. za kaplarje in stalne orožnike: 1. 2.100 Din, 2. 2.460, 3. 2.820, 4. 3.180, 5. 3.540, 6. 3.900, 7. 4.260, 8. 4.620, 9. 4.980, 10. 5.340.

Za odreditev stopnje osnovne plače se računa po leta državne službe po efektivnem trajanju, ki se računajo tudi za pokojnino. Za odreditev stopnje temeljne plače se računa tudi vojaška služba v miernem času v kadru, preko odrejenega roka 18 mesecev. Za vsako stopnjo temeljne plače traja služba tri leta. Po tem roku se plača avtomatično zviša v nastopno višjo stopnjo. Pri prehodu iz ene v drugo kategorijo se računajo za odreditev stopnje prejšnjega odsluženega leta. Po doseženi najvišji stopnji osnovne plače pripada orožnikom za ves čas njihovega službovanja 15% dodatek k plači, za pokojnino se ta računa samo onim, ki imajo 85 let efektivne službe. Civilna aktivna služba se prizna za stopnjo osnovne plače po odsluženem kadetskem roku in to samo do končanega 21. leta. Orožnikom, ki so bili vojni rezervni obveznici (podčastniki, kaplarji in redovi), se jim to prizna za stopnjo temeljne plače in stanaresne, enako se šteje tudi dobrovoljcem čas, ki so ga ti preživel v dobrovoljski službi.

Skala letne položajne plače po posameznih činih je sledete:

Naredniki-vodniki 3000 Din, naredniki vodniki po 4 letih službe 4200 Din, naredniki 1680 Din, naredniki po štirih letih službe 2400 Din, podnaredniki 1440 Din, kaplarji v prvih dvanajstih letih 1080 Din, kaplarji po 12 letih službe 1440 Din, stalni orožniki 960 Din. Položajna plača narednikov-vodnikov in narednikov po 4 letih službe ter kaplarjev po 12 letih kadrske službe teče avtomatično naprej.

Dodatki za stanaresko so sledete: naredniki

Revolucija v Braziliji napreduje

Vstaši v premoči — Boji bodo dolgotrajni

Pariz, 14. okt. AA. Iz Montevidea poročajo, da je štab revolucionarnih čet objavil kapitulacijo Florianopolisa. Z druge strani pa poročajo, da so revolucionarji v državi Minas Geraes obkolili mestno Hundoforo, ki je utrpel velike izgube in proslagle pomoči.

Pariz, 14. okt. AA. Poročajo iz Montevidea, da so brazilski revolucionarji izdali proglašenje Florianopolisa. Z druge strani pa poročajo, da so revolucionarji v državi Minas Geraes obkolili mestno Hundoforo, ki je utrpel velike izgube in proslagle pomoči.

Pariz, 14. okt. AA. Potem, ko je prebil teden dni v državi Rio, je dopisnik pariskoga žurnalista Maurice Waleff postal svojemu listu zvornično poročilo o dogodkih v Braziliji, ki jim je bil prispev. V teh poročilih pravi, da je to samo bajka, da bi bila vlada udružila revolucijo. Ta revolucija se je izjavila samo za to, ker voditelji revolu-

cionarjev niso delali vse po enotnem načrtu. Vlada je popolnoma obkoljena z vseh strani in more razen na državo Rio in Sao Paolo računati samo še na državo Bahijo. Prav tako mora braniti pred revolucionarnimi četami državo Minas Geraes, ki je oddaljena 240 km. V skorih istih oddaljenosti od sedeža vlade je bila ponovno zavzetna država Barbacea, kjer so bile ogrodene bitke, kakor pripovedujejo ranjenci. Revolucionarji, ki prihajajo v Rio, pripovedujejo, da je ofenzivo in Minas izvedla samo ena divizija in da bodo odločilno ofenzivo izvedli šele najzborbenejši levicanji v državi Rio Grande do Sul. Ofenziva bo naperjena proti državi Sao Paulo, katere zavzetje bi podigalo revolucijo v državi Rio. Za zdaj, pravi dopisnik, je treba pustiti ob strani domnevo, da bo Luiz podal ostavko, ker je on edini na čelu protirevolucionarnega pokreta, medtem, ko imajo protirevolucionarji to smolo, da jih vodi več seforov. Ker se upornikom ni posrečilo takoj v začetku vredi Luiza, utegnejo boji še dolgo trajati.

Ugrabitev in smrt voditelja ruskih emigrantov pojasnjena

Kakšna je bila usoda generala Kutjepova

Pariz, 14. okt. ff. Prešlo je že devet mesecev, kar je bil v nedeljo ob belem dnevu Kutjepov, šef ruskih vojnikov v inozemstvu, v Parizu v tajnem sivem avtomobilu ugrabljen. Francoska policija je po dolgotrajnih izsledovanjih obupala, da bi mogla razjasnititi to ugrabitev, ki je največja in najbolj tajnista izmed vseh v našem stoletju. Zadevo je vzel v roke znani ruski žurnalist Vladimir Burcev, kateremu se je končno le posredilo, da to misteriozno aferto pojasni.

Glavne informacije je Burcev dobil od Andreja Fiknerja, drugega sovjetskega poslanika tajnika v Berlinu, ki je potem bil šef posebnega komitea GPU (tajne sovjetske policije), ki ima nadzirati ruske emigrante v Evropi. Razkritija Burceva v pariskih »Poslednjih Novosti« so povzročila ogromen vtip ne samo v ruski koloniji, ampak tudi v vsej francoski javnosti, ki se vnovič zgraža nad najbolj senzacionalnim političnim zločinom naše dobe.

Burcev pripoveduje: Andrej Fikner, po redu Nemec, je bil rojen v Moskvi in je bil 1. 1929. imenovan za »ilegalnega šefca« GPU v Evropi. Ta organizacija je obdana z največjo tajnostjo in je ločena od vseh drugih sovjetskih organizacij v inozemstvu. Zvezo med njim in Moskvo je tvoril dr. Goldenstein, ki je že znan iz afere Besedovski. Po svojih agentih je Fikner nadziral vse delovanje generala Kutjepova, ki je imel nalogo, da organizira protisovjetsko invazijo, oziroma revolucijo v Rusiji in ki je imel tozadovo številne zveze z domovino. Agenti GPU so uspeli, da so se vrnili v vse organizacije, ki jih je bil ustanoval general, da njegove zamisli paralizirajo. Agente pa, ki jih je pošiljal general Kutjepov v Rusijo, so tam deloma zaprlji, deloma pa jih nadzirali.

Klub temu je Kutjepov v zadnjem času razvijal tako uspešno delavnost, da je v začetku I. 1930. osrednjem komite GPU dal Fiknerju nalog, da se poslasti generala in ga za vsako ceno prepelje v Rusijo.

Generala Kutjepova so ugrabili Janovič, Guefand, Heller in Fikner. Fikner pa ni sam prisostvoval ugrabitvi, ampak je samo vodil. Dne 24. in 25. januarja je prispev nekaj agentov GPU v Pariz, da pomagajo imenovanim širim osebam. Dne 25. januarja je Fikner postal generalu Kutjepovu dolg apokrifni telegram, podpisani od vodstva anti-sovjetskega komitea neke države v centralni Evropi. V tem telegramu je fiktivno vodivo obvestilo Kutjepova, da so delegati tege komitea prispevili v Pariz za 24 ur in da želijo imeti z njim razgovor, ki pa mora ostati popolnoma neopažen, ker način napovedi.

Fikner je tudi izpovedal, da sta za ugrabitev Kutjepova vedela tako ruska vlada kakor Polibiro. Seveda se je sovjetska vlada zavarovala tudi za slušaj, če bi se stvar ponesrečila in izvedela. Zato je vodstvo GPU sklenilo, da ugrabitelje generala Kutjepova »zakazuje«, z motivacijo, da so izvršili zločin, za katerega niso bili pooblaščeni, in s tem povzročili, da je padel sum za ta čin na sovjetsko vladno.

General Kutjepov je 26. januarja ob 10.30 zapustil svojo hišo, da se poda v rusko cerkev v ulici Mademoiselle, kakor je rekel svoji rodbini. V resnici pa je general, ki je svoje sestanke pred rodbino skrival, vedel iz teleograma, da ga na oglu ulice Oudinot in Rousselet čaka avtomobil, ki ga bo

pripeljal v hišo, kjer se je imel vršiti sestanek antisovjetskega komitea.

Kutjepov je bil dan preje prisilil ruskega častnika, ki ga je običajno spremil na njegovih potovanjih s taksijem, da naj to pot ne pride, ker da hoče biti iz previdnosti čisto sam. Ker Kutjepov ni hotel, da bi mu kdo sledil, se je, da bi zmešal za seboj sledi, ustavil nekaj minut na oglu bulvara Mont Parnasse in bulvara des Invalides in se je polem napravil z avtomobilom proti postaji Duroc. Izstopil je pri postaji Sv. Frančiška Ksaverija in se nazaj po bulvaru des Invalides podal v ulico Oudinot, kjer je na oglu ulice Rousselet videl siv avtomobil, kateri ga je čakal. V avtomobilu so bile tri osebe, v eni izmed njih pa je general spoznal člena neke organizacije belogardistov.

Način, ki je bil upravičen poziv kardinala je do kazal še isti večer težki incident, ki se je zgodil po končani službi božji. Skupina kakih 60 socijalistov v uniformah je napadla može kakor mučenci prve cerkve. Ne le, da bomo izpolnili sami vse dolžnosti, ki nam jih nalaže katoliška akcija, ampak da bomo z veselim duhom apostolstva delali in preprečili zmago sovjetskih cerkv. V eno samo falango je treba da se zberejo vsi, ki po krstu in katoliški veri pripadajo našim vrstam. Postaviti se moramo kakor živ zid nasproti groženju pohodu brezbožnikov. Eharistični Odrešenik nas pozivlja, da branimo njegovo božjo besedo in blagodat njegovih zakramentov. Pozivlja vstrečati katoliški pogum. Ne presilite tega opomina.

Fikner je tudi izpovedal, da sta za ugrabitev Kutjepova vedela tako ruska vlada kakor Polibiro. Seveda se je sovjetska vlada zavarovala tudi za slušaj, če bi se stvar ponesrečila in izvedela. Zato je vodstvo GPU sklenilo, da ugrabitelje generala Kutjepova »zakazuje«, z motivacijo, da so izvršili zločin, za katerega niso bili pooblaščeni, in s tem povzročili, da je padel sum za ta čin na sovjetsko vladno.

General Kutjepov je 26. januarja ob 10.30 zapustil svojo hišo, da se poda v rusko cerkev v ulici Mademoiselle, kakor je rekel svoji rodbini. V resnici pa je general, ki je svoje sestanke pred rodbino skrival, vedel iz teleograma, da ga na oglu ulice Oudinot in Rousselet čaka avtomobil, ki ga bo

Napoleod je Fikner stopil v zvezo z Burcevom in mu okoliščine ugrabitev Kutjepova odkril v vseh podrobnostih ustreno, nato pa se podal v neko državo, iz katero se politični zločinci ne izročajo. Večji državi bo objavil podrobnosti o umoru Kutjepova v posebni brošuri. Žurnalist Burcev pa ima tudi sam v rokah tozadne dokumente.

Vsi torej, ki so bili organizirali ta zločin in so bili na njem udeleženi, so bili pozvani v Moskvo, vključivši dr. Goldsteina, katerega stroga stražijo, ker se GPU boji, da ne bi pobegnil v inozemstvo.

Andrej Fikner pa, ki mu povratak v Rusijo ni dikes, je izjavil, da se ne vrne. Zato je bil obsojen na smrт zaradi neposlušnosti.

Napoleod je Fikner stopil v zvezo z Burcevom in mu okoliščine ugrabitev Kutjepova odkril v vseh podrobnostih ustreno, nato pa se podal v neko državo, iz katero se politični zločinci ne izročajo. Večji državi bo objavil podrobnosti o umoru Kutjepova v posebni brošuri. Žurnalist Burcev pa ima tudi sam v rokah tozadne dokumente.

London, 14. okt. AA. Veliki svet britiske industrijske zveze, največjega angleškega udruženja delodajalcev, je včeraj na izredni seji razpravljal o poročilu posebnega odbora, ki je imel nalogo, da ugotovi stališče članov udruženja do splošne uvedbe zaščitnih carin in davčne politike, ki naj bi omogočila razširjenje medsebojnih dogovorov med dominijoni na osnovi recipročne preference. Članom udruženja je bila predložena vpraševalna pola, naj se izrazijo o teh vprašanjih. Za izpremembo sedanje davčne in carinske politike se je izjavilo 98% članov. Niti ena skupina ud

Po celovških plebiscitnih slavnostih

Celovec, 13. oktobra.

Minule so proslave in Celovec se zopet vrata v svoj zaspani mir, ki ga bo, kakor dosedno, od časa do časa zopet prekinil kak nov napad nespravljivega in nestrpnega nemškega nacionaлизma zoper Slovence.

Cimboli sedaj zbiram in rekonstruiram svoje vtise pri teh plebiscitnih slavnostih, tembolj moram podčrtati dejstvo, da so se vse slavnosti vršile v znamenuju zname Nemščina nad Slovenstvom in Jugoslovanstvom in ne v znamenuju proslave ugodnega plebiscitnega izida v prilog države Avstrije. Plebiscit se l. 1920 ni vršil med Nemštvom in Slovenstvom, temveč med Avstrijo in Jugoslavijo. Tega pravnega stanja se moramo Slovenci vedno zavedati, zakaj v vsakem slučaju, ko bi Avstrija bistveno spremenila svojo državno obliko ali sploh prenehala eksistirati, imamo pravico zahtevati revizijo plebiscita.

Na teh proslavah pa koroški Nemci in nemšurji niso niti toliko proslavljali izida plebiscita, temveč le bolj svoje boje za našo zemljo. Osnovni ton vseh slavnostnih govorov in smisel vse proslave je bil: »Koroško smo si priborili z vojno, s krvjo inognjem! Nepoučen tuječ bi spričo teh proslav res misil, da so Nemci z orožjem pregnali Jugoslovane iz dežele.

Ta mentaliteta koroškega Nemščina se zrcali povsod. Koroški Nemci se čutijo zmagovalce z orožjem, koroški Slovence smatrajo za premagance, Jugoslavijo za premagano državo. Slovencem ne dovolijo nobenih pravic prav zato, ker jih smatrajo za zavojevano ljudstvo brez pravic. Mirno, dostojno, korektno so se vedli koroški Slovenec ob teh dnevih. Nemcem to ni bilo dovolj, temveč so porabili te proslave za novo izizvanje Slovencev. Po vseh in večjih bivanjih so Nemci in nemšurji pred domovi koroških Slovencev zopet vpili med svojimi pohodi: »Horuck über die Karawanken! Marsch nach Jugoslavien!«, prepevali Slovence in Jugoslavijo sramotilne pesmi in obnavljali stare grozne. Ni jih motilo, da so koroški Slovenec na tej zemlji doma tisoč in tri sto let in da so bili med demonstranti učitelji Nekorošči, celo Kočevarji in pravkar privandani protestantski rajhovci. Ti in taki ljudje so vpili koroškim Slovencem.

Kaj pravile?

Narodni gospodarji in finančniki trdijo, da je cena ravna tudi po ponudbi in povpraševanju ali po domačem povedano: cene so nizke, kadar je na trgu veliko blaga, in malo kupcev, visoke pa so, če je malo blaga pa veliko kupcev. Ta nauk, ki je merodajan, razume in se po njem ravna vsaka pastarica, ki v gozdu nabere nekaj gob, malin ali jagod. Toda ko pride s svojim blagom v Ljubljano na trg, pa ne more razumeti, da to pravilo učenjakov tamkaj ne drži, ampak, da tržno nadzorstvo določa cene gobam, jagodam in drugemu blagu. Po polu je že reva načanom zračunalna, koliko bo na trgu izkupila in kaj bo za ta denar nakupila, a diktirane cene prekrizajo njene račune. Izkupiček je polovico manjši, kot je upala. — Nato stopi v bližino trgovino in popraša po obliki, četrtih itd., a cene so take, da s svojim izkupičkom ne more ničesar izbrati. Pa si misli, kje je le sedaj ostal strogi gospod od tržnega nadzorista, da ne določi cen blagu, ki ga jaz kupujem? Določil je le cene blagu, ki ga jaz prodajam, pa je šel. Ali ne velja enaka pravica za vse? Spomladi so kmetje ponjali krompir napol zastonj, pa ni bilo nikogar, ki bi bil diktiral višje cene, češ, da te cene so prenizke. Zakaj pa takoj uradno znižajo cene, ako hoče prodajalka na trgu prodati nekaj dražje blago, ki ga manjša. Potem pa govorite o kmetijski krizi. Bo še vedno večja. Glavno pa bi moralo biti: enaka mera in pravica za vse. Ali za vse prosta konkurenca ali za vse diktirane cene? S tako gospodarsko politiko, kakršna je sedaj v Ljubljani, mora biti udarjen najbolj kmet. Končno pa to tudi Ljubljani ne bo v korist — ne državi. Ker kmet res omaguje, gospodje! Vi, ki sedite v Ljubljani, tega ne veste. Pa zato je vseeno res!

Velik uspeh

Založniška akcija Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani izkazuje že danes ogromen uspeh Stevilo naročnikov z vsakim dnem močajo raste. Nabavni pogoji za knjižne zbirke so tudi zares tako ugodni, da je omogočeno vsakomur postati naročnik.

Vabimo Vas, da se priglasite na dopisnici za Leposlovno knjižnico (letos 6 knjig s cirkom 1500 strani) Din 15.— v platno, Din 12.50 kartonirano.

za Ljudsko knjižnico (redno 6 knjig na leto, cirk 1600 strani skupno) Din 12.— v platno;

za Zbirko domačih pisateljev (4 knjige na leto, skupna cirk 1100 strani) Din 10.— v platno; za Zbirko mladih spisov (4 knjige na leto, skupno cirk 800 strani) Din 8.— v platno;

za Zbirko poljedno znanstvenih in gospodarskih spisov (3 knjige na leto, skupno cirk 900 strani) Din 10.— na mesec.

Naročniki posameznih zbirk imajo možnost naročiti se istočasno na Dom in svet, priznano redno proti naročnini Din 8.— na mesec.

Zahievajte prospekt, ki ga brezplačno razposilja Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — Naboranje naročnikov v lavantinski škofiji je prevzela Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, na kar opozarjamо štajerske interese.

Koledas

Sreda, 15. oktobra: Terezija, devica.

Osebne vesti

= Upokojen je na lastno prošnjo predsednik novomeškega okrožnega sodišča g. Fr. Polenšek.

= Iz vojaške službe. Po službeni potrebi so odrejeni za vršilec dolžnosti poveljnika 1. baterije 30. topniškega polka topniški poročniki Oskar Beštar; za poveljnika 2. čete 1. polka trdnjavskoga topništva topniški kap. II. razr. Ivan Kurelec; za poveljnika za maskiranje 2. pionirskega polka inženierski kap. I. razreda Dragotin Gabršček; za upravnika delavnice avto poveljstva ministrstva vojske in mornarice topn. kap. I. razr. Friedrich Reiner; na službo v poveljstvo vojnega oružja v Karlovci peh. podpolkovnik Rudolf Ukmari; za poveljnika 57. obmejne čete peh. kap. I. razr. Dragotin Zurek; za poveljnika 58. obmejne čete peh. kap. I. razr. Slavko Skoliber in za vodnika 57. obmejne čete peh. podporočnik Josip Busineli. — Za slušatelje nižje voj. geodetske šole so letos sprejeti med drugimi topn. podporočnik Dragotin Prosen, peh. podporočnik Stanko Cvirk topn. podporočnik Milan Dogan in inženjerski podporočnik Božidar Bauer.

ZIMSKE OBLEKE

raglane, suknje, trenchcoate in usnjate suknjice kupite načeneje pri

Konfekcijski industriji

JOSIP IVANČIČ, LJUBLJANA, Dunajska cesta 7

Peter Rosegger:

Orac

To je eno od najkrajih, pa najvažnejših poglavij, vodi me iz prvih otroških let in do pastirske službe k zavednemu delu in mladi možnost.

Mnogo truda je bilo treba, preden sem se povzel od pastirja do orača. Moral sem si zviniti nogo, da nisem mogel več vračati živine, kakor bi bilo treba; moral sem na pašniku najti pičja gnezda, s čimer sem mlajšega brata pripravil do lega, da je bil pripravljen pasti mesto mene; končno je bilo treba pridobiti hlapca Marka, ki je dosedaj drvaril pri plugu, da je priznal: če bi bila pripravna stvar in če bi se daio z njim ravnatvi kot s pipcem, bi bil jaz, čeprav še mlad fantič, še zadost močan in gibčen, da bi vodil plug.

In ko sem stal tu pred njim, sem se stegnil, da sem dolgemu Marku segal vsaj do ram in zamahtnil sem s šibo, da je zaživžgal — češ, da sem zrel za orača. Pa oče se je nasmehnihil in dejal: »Pojdi, pojdi! To je samo malo baharije! Skoraj bi bilo treba, da bi ti še vsak dan kdo hlače čedil. In zdaj bi pa rad za odraslenega veljal. Je že prav, pa poskuši — te ne bo dolgo veselilo!«

Tedaj smo bili ravno na njivi. Marko se je precej umaknil in jaz sem prikel plug za ročice.

Plug v moji domovini sicer ni ved kriva drevesna veja, kot pri divjakh, je pa vendar dokaj starinsko, okorno orodje. Kmet si ga napravi sam iz brezovega lesa, kar je pa že zelen žraven, ga dobi pri kovaču, kolesa pa pri kolarju. Glavni deli pri takem plugu so: Crtalo, ki reže zemljo navpično, lemež, ki jo reže vodoravno, tako da nastane brazda, ki je četverostranična in nekako ped široka in pol pedi debela. Potem je deska, ki odrezano brazdo vzidgne iz razora in jo obrne, tako da pride spodnja stran na vrh. Ostali deli, s

Novi grobovi

Trebnje. V soboto dopoldne je mirno zaspala v Bogu zgledno potrebitljiva soproga g. nadučitelja Topolovščaka na Vinogrlici. Šest let je morala ležati nepremično na postelji. Pred 6 leti je prav nesrečno padla in od takrat se vsled svoje visoke starosti — rojena je 1846 — ni mogla več opometi. Hirala in pešala je, dokler je ni rešil Bog. S koliko ljubezijo ji je stregel in čuval žraven nje mož g. Topolovšček kljub svojim 76 letom, je občudovanja vredno in drugim čezmodernim zakonskim parom najlepši zgled. Bog daj njej na onem svetu blažen pokoj, njemu tako zvestvenu možu pa tu še mnogo srečnih let v trdnem zdravju in zunanjji ter notranji zadovoljnosti!

N. p. v m!

Mala kronika

★ Poziv železniškim vpokojenecem. Umrl je g. Josip Selan, železniški nedvrednovnik v potoku. Pogreb bo v sredo, dne 15. oktobra ob 2. polodne iz hiše žalosti, Cerkvena ul. 15, Trnovo v Ljubljani. Železniški vpokojeni vljudno vabljeni, da se pogreba udeleže. — Društvo železniških vpokojenecov.

★ Vrhovi kamniških planin in Karavank so pretekle dni dobili »belo kupo«. Vse kaže, da bo treba letos prej začeti kurirji pisarne, sobe kot lani.

★ Predelan regulačni načrt za Bled je v občinski pisarni na Bledu do 31. oktobra t. l. razpoložen. V tem času interesenti lahko vložijo pri županstvu Bled utemeljene ugovore.

★ Nov vojni red je izšel v tiskarni sv. Cirila Stane 2 Din. Je zboljšan; posebnost je, ker vsebuje avtobusne voznerede preko zime.

★ Prepovedan inozemski tisk. Z odlokom ministra za notranje posle je prepovedano uvažati na novo državo in razsirjati v njej list »Croatia«, ki izhaja v Zenevi v angleškem, francoskem, nemškem in jugoslovanskem jeziku, ker piše zoper koristi naše države.

★ V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine št. 31 od 14. oktobra t. l. je objavljen »Pravilnik o prometu in kontroli narkotičnih drog in strupov in »Odredba o ustavitev zdravstvenih občin v področju dravske banovine. ★ Diletantškim odrom. Ali ste v zadrgri, kaj bi igrali? Vsi svetli so pred durmi, zato hitite pripraviti zmerom privlačno in splošno priljubljeno igro »Milnar in njegova hčica«. Naročite si takoj nekaj knjižic — da bodo za režiserja, za sufuzo in za glavne uloge, da Vam ne bo treba prepisovati drugega kot postranske uloge! Cena knjižici je Din 18.—. Pišite se danes dopisnico Jugoslovanske knjigarni v Ljubljani.

★ Zakaj se število ptic-pevk pri nas vsako pomlad manjša? Naše ptice-pevke: Drozgi, šinkavci, kosi i. dr., razen teh pa lastavice, prepelice, žerjavci in divje gosi, se na jesen selijo v južne kraje, spomladi pa vracajo. A vsako pomlad jih pride manj nazaj. Od kod izvirata? Italijani imajo tudi svoj lovski zakon, ki pa je za različne laške province in njih klimo različno usmerjen. Večike in male divjadične pa Italija ne premoredi. Zato preže laški lovci zlasti na zverjad in divjadično, ki pride iz gozdov in revirjev sošednih držav, katere laški lovci in divji lovci brezobzirno streljajo. Ker jim pa to ne zaleže, se pa vsako pomlad in jesen vrzejo na naše ptice-selivike in pernat divjad, katerih postrele in v zanke poleve in to — kakor poroča nek nemški lovski list — vsako leto po 2–3000 komadov. Vsled tega kruščega preganjanja se mnogo teh živali jadranske obale vredno bolj ogiblje, n. pr. žravi, divje gosi in race in dr.

★ Nesreča pri obrezovanju drevja. Posestnik Marela Albin iz Javorščice pri Moravčah je včeraj obrezoval drevje na domačem vrtu. Na mokri veji mu je spodrsnilo, da je padel z viska na tla ter si najbrž zlomil desno nogo v kolku. Hudo poškodovanega so prepeljali v ljubljansko bolničko.

★ Poldrugeletni otrok ustanil. Matija Bukač je nameraval za svojo rodbino zgraditi malo hišico, da bi jim vsaj za silo nudila streho. Ko sta skupaj z ženo dela pri hiši, se je mala poldrugeletna hčerka Antonija igrala v dvorišču ter pri tem padla v neko jamo, ki jo je dež napolnil z vodo. Ko so nesrečni roditelji videli, kaj se je zgodilo, so brzi potegnili otroka iz vode. Telesec je bio še toplo, toda ker niso vedeli, kako naj dež zopet spravijo k življenju, je mala Antonija v nekaj minutah zaspala za vekomaj.

★ Pridelovalce sadnega vina opozarjam na Humekovo knjigo »Sadno vino ali sadjevec«. Prepotrebna je ta knjiga vsakemu kdor prideluje sadno vino. Obsegata bogata navodila in nasvete, kako je ravnavati s sadjevecem, da ostane okusen, stanoviten in zdrav. Knjiga se poča tudi z izdelavo kisa in vporavo sadnih tropin, da pridejo nam v prid. Opredeljena je z 42 podobami in velja Din 10.—. Dobi se v Jugoslovanske knjigarni v Ljubljani.

★ Darnite Podpornemu društvu siepih, Ljubljana, Pod Tranci 2.

pomočjo katerih so ti deli pritrjeni na gredelj, tvorijo »kozolce«. V goratem svetu so vse te priprave še posebno potrebne. Spredaj sloni gredelj na plužini osi, pred katero je vpreženih pri nas navadno par volov. Na zadnjem koncu so pri plugu tri ročice, s katerimi mora krepak mož po potrebi ravnavati plug. Od tega je nameč obdivno, ali je brazda široka ali ozka, razor globok ali plitvev; dolžnost tega moža je, da na koncu plug dobro zastavi ali ga dvigne, na kamnitem svetu ga je treba vzdigniti tudi pred vsakim večjim kamnom, kajti volov ni mogoč takoj ustaviti in drugače bi se plug lahko strl.

Razen tega »orača« je potreben še nekdo, ki vodi vole. Ti morajo iti vedno tako, da gre vnanji po razoru, notranji pa po nezoranem zemlji. Končno mora biti še kdo, ki popravlja z motiko za plugom. Tu je treba brazdo, ki ni dobro pala, popraviti, tu zopet drugo, preveč zateglo malo nasekat, tu popokati ostanek v razoru.

Res, stvar ni tako lahka. Treba je dolgega dne, preden je oral viseče zemlje obdelane. No, in kako je bilo s tem mladim oračem?

Krepko sem zgrabil za ročice, kot bi zgrabil bika za rogo! Marko je ravnal s plugom kot z igraco; bilo je, kot bi se držal samo radi zabave za ročice. Zdaj pa je bila stvar druga. Voli so potegnili in začelo me je metati na desno in na levo, plug mi je hotel uitri ven in nekajkrat sta mi prisi bosi nožici pod brazdo. »Premajhen je še za to!« sem slišal smeje se goroviti očeta in hlapca; te besede so me zbudile. Šlo je za mojo čast, za mojo možnost. Nič več nisem hotel biti pastir, ki je morao biti v zadnjem kotu, ki ne sme nikjer spredpri vrniti vmes besed, kateri more, in ne kaj pametnega, le s teleti in ovcamen govoriti. Moja misel je bila pri najvišjem: velik, močan in samostojen sem hotel biti kot hlapec. In glej, človek

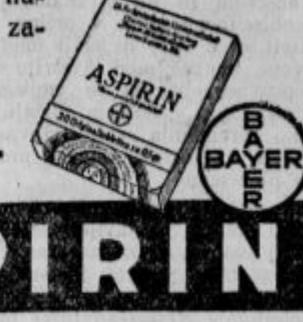

Mnogoletni poskusi

v laboratoriju in ogromni stroški niso uplašili pred ciljem, zmanjšati trpljenje človeštva. Celo marsikatere pogreške, ki se dogajajo pred vsako iznajdbo, niso vzele poguma.

Delo je dokončano. In danes je ASPIRIN nad vse važen del našega zdravilnega založja.

ASPIRIN
jedinstveni na svetu.

30 let ASPIRIN

nice pri svojih v svoji starci domovini, ter se vrača potem, ko si je ogledal vse znamenite kraje našo domovine, zopet na svoje mesto v Cleveland. Vsem izletnikom želimo srečno potovanje ter jūm kličemo na skorajšnje veselo svidenje!

★ Pri iščasu sledi na kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice, zavžite na teče, izdatno izpraznjenje črevesa brez vseh težav, pridruži pa se navadno prijetno ugodje olajšanja. Zdravni strokovni listi omenjajo, da učinkuje zanesljivo in prijetno »Franz-Josef« voda tudi pri pritisku na jetra in debelo črevo kakor tudi pri zatrepljih žilah, haemorrhoidah, prostatalnih boleznih in katarju v mehurju. »Franz-Josef« grenčice se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ljubljana

Z ljubljanskega grada

»Slovenski Narod« je dne 7. oktobra spet povedal o Gradu nekaj očetovskih migrijev, ki so pa taki, da jih vsaj grajski prebivalci ne moremo sprejeti. Vse prav, da tudi »Narod« povelenje in zavzetim ljubljancem opisuje razglez z ljubljanskim Grada, in radi verjamemo, da bo večina »Narodov« purgarje slepo prirjevala dopisniku, ki trdi, da je Razgledne poti krasen razgled (bo že res, saj se zato imenuje Razgledna pot, bodo rekli!) in da so ob nji privatna gnojnice in da je vhod na stolp tak in tak, da se je zmotil celo »Narodov« dopisnik in ga zamenjal s št. 00. Ni prijetno, če je človek kratkovid. Da v prihodnje dopisniku ne bo treba več napenjati možgan in iz fantazije probujajoče se jeseni stiskati in izčekati ne preveč pesniške izmišljotice, ki cikajo na osebniost, pa naj je tako hotel dopisnik sam ali pa inspirator, povemo sledi: Razgledna steza ni več razgledna steza, ker jo zastira drevje. Ker pa so pri »Narodu« zamenjave itak ne

○ Karambol v Šiški. Pred dnevi se je neko deklo zaletelo v Šiški v malega natakarškega vajenca Vidica, ki se je peljal po cesti s kolesom. Dekle je bilo tudi na kolesu ter se je po karambolu predstavilo Vidicu, da je Svetek Antonij in da stanuje v Dobrunjah št. 15. Toda ista Antonija Svetek, ki resnično stanuje v Dobrunjah št. 15 se je zglašila na policiji, rekoč, da ona niti nima kolesa, se sploh ne zna voziti ter končno tisti dan, oziroma v tistem času, ko se je zgodil karambol, sploh ni stopila iz hiše v Dobrunah. Antonija Svetek se je zglašila tudi u našem uredništvu, kjer je povedal isto. Ona torej sploh ni niti prizadeta pri stvari. Pač pa sumi, da je morda tista deklin, ki se je bila zaletela v Vidica, temeljito poznati njo, Antonijo Svetek, ter njene razmere v Dobrunjah. Osumljena je neka oseba iz Dobruni, ki je nekaj huda na Svetkovo Tončko, ima kolo ter se prav često vozi z njim. Toda tudi ta odločno tudi vsako krivdo.

○ Kolesarja je pozvili Jagodič Štefan, zaposlen kot čevljari pri Krisperju v Ljubljani, se je vračal s kolesom z dela domov. Na Vodnikovi cesti v Šiški je hotel prehiteti nek tovorni dvoprveni voz. Ko je s kolesom pognal mimo voza, je tisti trenotek pridrial od spredaj mesar Debeljak Anton iz Dravje v svojem mesarskem vozičkom. Tisti, ki je bil hipoma na tleh, je bil seveda nesrečni Jagodič Štefan s svojim kolesom; voz je šel čez kolo. Oba, Jagodič in kolo, sta bila močno poškodovana. Toda nihče ne morda biti kriv. Jagodič trdi, da je kriv mesar Debeljak, ker je prehitel na isti strani, po kateri se je peljal on sam, Debeljak pa pravi, da je kažup kriv Jagodič sam, ker se je sam zatekel vanj. Stvar bo seveda že dogna na sodnina. ○ Iz tatarske kronike. Celo pestro vrsto jih je danes. Najprej dve kolesi. Eno je bilo ukradeno

Pirkmajerju Mirku, revniciju podjetja >Slograde<, ko ga je mož postil na dvorišču hiše št. 31. na Dunajski cesti. Kolo je vredno 600 Din, črno pleskano znamke >Puch<, prostega teka, balanca navzgor obrnjena, z vzoncem. Drugo kolo je bilo ukradeno ob belem dnevu, ob treh popoldne izpred hiše št. 15. na Miklošičevi cesti. Lastnik Kovč Anton, družbenik kleparske delavnice >Golob< in Compoma 800 Din škode. Tudi to kolo je znamke >Puch< takosti črno pleskano, balanco navzgor obrnjeno. Zadnji plasti kolesa so krivljeni in že slabli. Kolo ima prosti tek ter je že precej rabileno. — Zidarju Pregarju Rudolfu, zaposlenemu na novi stavbi ob Celovški cesti, je nekdo ukradel par novih čevljev iz črnega usnja, vrednih 200 Din. Pregar je imel čevlje v eni izmed sob na stavbi, ki jo izvršuje mojster Mavrik. Na isti stavbi dela skupaj 15 delavec, toda Pregar ne sumi nikogar izmed njih. — Vehovcu Valentini so bile z njegove stavbe ob Dravski ulici ukradene deske, skupaj okrog 18, vredne 600 Din. Deske so oskržene, 3 decimetra debele in po 4 metri dolge. Verjetno je, da jih je zunil nekdo, ki jih sam rablji pri zidanju ali pa jih je kdo rabil za kurjavo, saj mraz je že precej hud. — Zgodila se je končno še ena žepna latvina in sicer na rampi ob skladilu glavnega kolo-dvora. Tam je nekje v kotonu zadremal Ribič Martin, delavec, stanoval v Tomacevem; približal se mu je neznanec ter mu iz zadnjega hla-nega žepa potegnil malo beležnico, v kateri je imel Martin neke papirje ter skupaj 400 Din denarja. Ribič sumi, da mu je denar izmaknil kdo izmed tovarishev, ki se trajno zbirajo tam ob skladilu.

Dr. med. J. Prodan do preklica ne ordinira

Maribor

□ Akademска kongregacija. Drevi ob 20 v Alojzijevi cerkvi običajni sestanek. Za vee gg. so dale udeležba obvezna.

□ Ljudski oder nastopi. V petek zvečer vprizori Ljudski oder v Narodnem gledališču izvirno dr. Dornikovo drama >Juta<, ki nam slika ustoličenje zadnjega koroškega vojvode Olona Habsburškega. Režira Pavel Basberger, režiser pri tak. Narodnem gledališču; kot gost sodeluje tudi Maks Furjan, član tukajšnjega gledališča. V ostalih vlogah nastopajo člani Ljudskega oda.

□ Nekaj edinstveno impozantnega predstavlja grandiozni film >Vesoljni potop<, ki se te dni predvaja v unionskem kinu; nekaj edinstvenega v zamišljeni dela ter njega podrobni izvedbi in izpeljavi. Je to zgoda o dveh svetih in dušah; po čudnem naključju se ob železniški katastrofi snida, potem v grozoti svetovne vojne razstaneta in ob zaključku svetovne vojne zopet čudežno snideja. Vmes prepletajo dejanje kakor v prispolobi grozotno veličastne scene o vesoljnem potopu: monzune v pokončujočem valovju ginoče in mreže. Režija in tehnika, ki morata imponirati. Vseskozi pa plove nad vsem, kar se tukaj ob svetovnem potoku in vesoljnem potopu dogaja, velika misel miru, bratstva in sprave. Predstave se vršijo ob 17, 19 in 21; razen tega tudi ob 15 posebna predstava za šolsko mladino, če je dovolj udeležencev.

□ Tretjeredna skupščina duhovnikov ima svoj redni sestanek jutri ob pol 16 v fanceškanskem samostanu.

□ Gospodstvenko ulico smo dobili v Mariboru. V nekaj letih bo prav lepa ter mišna. V Korotan kaže njena smer. Pri tej prilikli hočemo opozoriti, na nekaj, kar se je že pred leti prezrio. Morda je čudno: v Mariboru ni ulice, ki bi bila poimenovana po velikem koroškem rodoljubu, pi-satelju in slovinaru Antonu Janežiču. Mislimo, da ni treba naštevati njegovih zasluga; v zgodovini slovenskega pismenstva so zabeležene. Imenujmo njegovemu spominu na čast kako ulico ali celo po njem ter pokazimo svojim bratom v Korotanu, da njihovih sinov ne bomo pozabili. — Ob desetletnici koroškega plebiscita koroški dobrovoljci.

□ Smrtna kosa. Umrla je v Mlinski ulici št. 11 služkinja Neža Vodnik, starca 27 let. Pogreb bo jutri ob 15 iz mrtvačnice na frančiškansko pokopalisko.

□ Stanovanjsko mizerijo v Mariboru je obravnavala neimenovan pice pred nedavnim v tukajšnjem slovenskem popoldnevniku; članek je brez dvojbe aktualen in se v glavnem nanaša na dejstvo, da namerava Zveza nabavljnih zadrug drž. nameščencev zidati stanovanjske hiše v Cetinju, Banjaluki, Ljubljani, Skoplju in Splitu. Pice občasno, da ni med omenjenimi mestami — Maribora. Ob tej priliki naj nam bo dovoljena opazka, da so takšne in slične stvari sicer od časa do časa potrebne primerne ugotovitve, da pa tožbe, jadovanja ter apeli prav malo pomagajo in zadeležo. Nečesa je treba: korajša in podjetnosti. Kredit je na razpolago, in sicer pri gradbeni zadrugi >Železniška družina<, ki se je pred nedavnim osnovala v Mariboru. Sedaj se isčejo ljudje, ki bi bili pripravljeni zidati. Podjetnost in korajža velja; to je najboljši izhod iz stanovanjske mizerije. Krede je tu!

□ Izvireni poiskus samoumora kaznjenca-artista. 26letni kaznjeneči Josip Pajman iz Ponikve ob južni železnišči je v samomorilnem namenu pozrl 25 cm dolgo ter 6 do 7 mm debelo žlico. Prepeljali so ga v splošno bolnišnico, kjer je žica kmalu prišla na svetlo. Pajman je po poklicu artist ter ima za seboj že tri takšne slike pojzivke bega iz življenja; pa mu nikakor ne zrata. V tem oziru je bil znan J. Vidmajer, ki je pred nedavnim umrl v tukajšnji bolnišnici in ki je kar na debelo poziral v samomorilnem namenu nožem in drugi slični predmete. Pajman je očvidno Vidmajer II. Njeno stanje je izven nevarnosti.

□ V Krčevini se tudi letos otvoril gospodinjska nadaljevalna šola. V slušaju, da se pri-glaši zadostno število fantov, starih vsaj 16 let, se to jesev poleg gospodinjskih otvoril tudi kmeško nadaljevalna šola, pod vodstvom šolskega upravitelja J. Cvetka. Dobrodošli so tudi možje. V nedeljo 26. t. m. bo ob 15 v krčevinski šoli sestanek v svrhu objasnitive pomena in ustroja teh šol. Na ta sestanek se vabijo sploh vsi starši šolskih otrok, da izrečajo svoje mnenje glede obdarovanja ubogih učencov z obliko in obuvalom. Po sestanku vpisovanje fantov in deklet v nadaljevalno šolo; pričetek pouka 9. novembra ob 8. Pouk se bo vrnil za fante vsako nedeljo ob pol 9 do pol 13; za dekleta pa od 8 do 16 ob brezplačen. Zaključek šole bržkone na belo nedeljo, t. j. 12. aprila 1931.

□ Ob 50letnici je včeraj zvečer priredil matični moški zbor podoknico svoji vrli članici ter pozivovalni društveni delavki Tereziji Švarcevi.

Dr. Valerija Valiavec

specialistinja za otroške bolezni.
zoper redno ordinira.
Maribor. Aleksandrova cesta 6.

Pirkmajerju Mirku, revniciju podjetja >Slograde<, ko ga je mož postil na dvorišču hiše št. 31. na Dunajski cesti. Kolo je vredno 600 Din, črno pleskano znamke >Puch<, prostega teka, balanca navzgor obrnjena, z vzoncem. Drugo kolo je bilo ukradeno ob belem dnevu, ob treh popoldne izpred hiše št. 15. na Miklošičevi cesti. Lastnik Kovč Anton, družbenik kleparske delavnice >Golob< in Compoma 800 Din škode. Tudi to kolo je znamke >Puch< takosti črno pleskano, balanco navzgor obrnjeno. Zadnji plasti kolesa so krivljeni in že slabli. Kolo ima prosti tek ter je že precej rabileno. — Zidarju Pregarju Rudolfu, zaposlenemu na novi stavbi ob Celovški cesti, je nekdo ukradel par novih čevljev iz črnega usnja, vrednih 200 Din. Pregar je imel čevlje v eni izmed sob na stavbi, ki jo izvršuje mojster Mavrik. Na isti stavbi dela skupaj 15 delavec, toda Pregar ne sumi nikogar izmed njih. — Vehovcu Valentini so bile z njegove stavbe ob Dravski ulici ukradene deske, skupaj okrog 18, vredne 600 Din. Deske so oskržene, 3 decimetra debele in po 4 metri dolge. Verjetno je, da jih je zunil nekdo, ki jih sam rablji pri zidanju ali pa jih je kdo rabil za kurjavo, saj mraz je že precej hud. — Zgodila se je končno še ena žepna latvina in sicer na rampi ob skladilu glavnega kolo-dvora. Tam je nekje v kotonu zadremal Ribič Martin, delavec, stanoval v Tomacevem; približal se mu je neznanec ter mu iz zadnjega hla-nega žepa potegnil malo beležnico, v kateri je imel Martin neke papirje ter skupaj 400 Din denarja. Ribič sumi, da mu je denar izmaknil kdo izmed tovarishev, ki se trajno zbirajo tam ob skladilu.

SLOVESEN BLAGOSLOV PALACE LJUDSKE POSOJILNICE V CELJU.

Celie

V nedeljo, 19. oktobra t. l. praznuje najmočnejša celjska zadruga, Ljudska posojilnica, svoj veliki praznik: blagoslov svoje nove veličastne palade. Z njo bo in nič manjši radosti praznovana naša celjska prosvetna organizacija, ki bo imela v prijetnih prostorih palace novih prilik za še živahnejši kulturni misijon.

Spored praznovane bo sledenje: Na predvečer, dne 18. oktobra ob 19 bo na palaci serenada. Drugi dan ob 8 zjutraj daruje v celjski opatiji cerkvi prevrešeni vladiki lavantski inškr. dr. Andrej Karlin sv. mašo, med katero prepeva pevski zbor KPD v Celju. Po sv. maši nekako ob 9 bo prevzeti šeni v veliki dvorani palace izvršil blagoslov prostorov. Pred obredom in po obredu poje mešani zbor KPD primerne pesmi.

Ob pol 10 se prične v veliki dvorani prosvetni tabor kot uvod v prireditve prosvetnega tedna, ki jih organizira ljubljanska Prosvetna zveza. Prvi bo gevoril v kotori novih društvenih prostorov načelnik Ljudske posojilnice v Celju g. prof. Čestnik. Načelnstveni ravnatelj ljubljanske Zadržne zveze g. Jože Basar govoril o predmetu: Zadržnštvo temelj ljudskega blagoslova. Končno bo govoril urednik >Slovenac< g. Fran Tersegler o potih in ciljih naše ljudske prosvete. Takoj po prosvetnem taboru se v isti dvorani vrši glasbeni matinej, pri kateri nastopi salonski orkester pod vodstvom g. Z. Lenardona in pevski zbor KPD pod vodstvom povodnjave g. G. Zafonika. K vsem prireditvam popoldne je vstop vsakomur prost.

Popoldne ob pol 4 bo slovesno otvoritev novega gledališkega oda s slavnostno predstavo Finžgarjevega igrokaza >Naša kri<, ki ga v režiji g. L. Peršuha v uprizori Gledališka družina KPD. Vstopnice za gledališko predstavo se dobijo ob danes dalje v Slomškovi tiskovni zadrugri. Z ozirom na veliko povpraševanje po vstopnicah priporočamo vsakomur, ki bi rad prisostvovati otvorilveni predstavi, da si vstopnico zanesljivo nabavi v predprodaji.

Tako bo nedelja veličastven praznik idealnih ljudskega streljenja, kakor nam jih predstavlja naša zadržna in prosvetna organizacija. Vabimo poleg mešanov zlasti tudi prebivalstvo bližnje in širše okolice Celja, da se slavnosti v čim večjem številu udeleži.

□ Cigani se zagovarjajo. Včeraj se je vršila v razpravnih dvorani ŠŠ. obravnavava proti četvoriči ciganov ter dvema cigankama. So to: 21letni Frane Horvat iz Vandevas, 32letni Ignacij Horvat istotam, 21letni Geza Kováč iz Borejcev, 22letni Jožef Cener iz Murske Sobote. 25letna Ana Horvat ter 64letna Ilonka Horvat, obe iz Vandevasi. Prvi štirje osumljenci se obtožujejo zločinstva tativne, in sicer, da so v noči na 6. avgusta t. l. vdrli v zaključeno skladilje beltinski železniški postaje ter odnesli 46 stoj, 12 spodnjih hlač, 25 metrov gradla za žimline, balo platna, balo sivega blaga, večjo koliločno ementalškega sira, 87 kg mlačter eno rolo papirja. Ana in Ilonka Horvat pa sta krivi, da sta prikritivali del ukradenega blaga ter ga razprodajali v Beltinčih, dasiravno sta vedeli za izvor. Kováč je pred sodiščem preklical, da bi bili pri volumnu sodelovali oba Horvata in Cener, ampak je zatrjeval, da so mu pri tem pomagali trije neznanici kmetje iz dolnjelendavskega okraja. Vsi ostali obdolženci taje dejanje. Razpravo je vodil dr. Lešnik, Kolšek in dr. Ažman prisednika; obtožbo je zaslopil višji državni pravnik dr. Janeš. Zapisnikar dr. Dev. Obsojeni so bili: Franc Horvat na 1 leto robije ter 2 leti izgube častnih pravic, Ignacij Horvat na 2 leti robije in 3 leti izgube častnih pravic ter naknadno pridržek po prestani kazni v zaporu, Kováč na 6 mesecev strogega zapora, Cener na 1 leto robije in 3 leta izgube častnih pravic, Ana ter Ilonka Horvat pa vsa na 2 mesecev strogega zapora in 400 Din denarne kazni, v slučaju neiztrljivosti, nadaljnih sedem dñi zapora. Obo sta bili izpuščeni na prost, ker sta kazni že prestali v preiskovalnem zaporu.

□ Red po vinotočih. K notici v včerajšnji Stevilki pod gornjim naslovom dodajemo, da se bo izvajalo najstrožje nadzorstvo tudi glede izdajanja jedil in mineralne vode, kar se je po nekaterih vinotočih doslej prakticiralo. V tem oziru opozarjam lašnike vinotočev in tudi goste, da ne bo nepotrebnih intervencij v drzni organov prisostvih oblastev.

□ Nalivi. Radi ponedeljkovih nalivov so se z Meljskega hriba rušili plazovi ter grmeli čez cesto. Obenem je vdrla voda v nekatere kleti ter povzročila škodo. V kleti pokojnega majorja Loherta se je nabralo toliko vode, da so morali intervensirati gasilci s črpalkami.

□ Andro Mitrovič pride zopet v Maribor. Bivši kapelinik tukajšnje opere Andrej Mitrovič, ki je deloval v tukajšnjem gledališču v l. 1922 do 1925 in l. 1926–1928, je končal svoj bolezniški dopust ter bo zopet sodeloval na tukajšnjem odu.

□ Zelezničariem se bodo izplačale razlike. Tukajšnja podružnica Društva jugoslovenskih železničarjev objavlja, da je glavna kontrola odborila izplačilo delavskih razlik za l. 1923–1924 ter da se je izdal tozadovni nalog za izplačilo, ki naj se v kratkem izvrši.

□ Drava še vedno narašča. Radi ponovnih nalivov tektoni ponedeljka se je dvignila včeraj dravška vodostaja še za pol metra, tako da je prekoračena normala za dva in pol metra. Velika nevarnost poplav preti zlasti pesniški dolini, ki zelo trpi radi neregulirane Pesnice

□ Težka nesreča pri Sv. Miklavžu. K po-ročilu, ki ga je prinesel zadnji >Slovenski list< pod gornjim naslovom, dodajemo, da ne zadene župana Florjančiča radi hčerkine nezgodne nikaka kriva, ker se je omenjenega dne nahajal v Mariboru po službenem poslu; s hčerkino se je peljal hlapec, ki je pa radi pijačnosti obležal na cesti, tako da je moralna 12letna Anica sama z vozom domov, pri čemer je po nesrečnem naključju prišla pod koleso ter zadobila občutne poškodbe na obeh nogah.

Ptuji

Smrt. V petek so v Gradeu pokopali go. Matdalenovo Czak, ki jo je bolezen dolgo časa mučila. Pokojnica je dosegla starost 84 let.

Blagoslovitev motorne brigadine. Poleg Prosvetnega doma so v nedeljo v Št. Janžu na Dravskem polju blagoslovili tudi novo motorno brigadino. Obred je po sv. maši izvršil presv. g. škof dr. Tomažič. Popoldne pa se je pred ljudske šole vršila veselica, ki je privabila mnogo obiskovalcev. V noč so svetili lampički, gostje so se izborno zabavali: saj se je pelo kar pri

Jahte ameriških milijonarjev

Pred kratkim je bila spuščena v morje nova luksusna jahta ameriškega kralja jekla Johna Pierponta Morgana. Krstili so jo na ime Corsair IV. Pri tej priliki posnemamo iz ameriških listov nekatere podrobnosti iz luksuzne opreme sportnih jaht ameriških milijonarjev, ki so v tem dosegli res največ, kolikor je bilo mogoče z ozirom na sedanje tehniko.

Sportna jahta je trenutno najbolj uvaževana moda. Pred vsem bi bilo omeniti, da so vse luksuzne jahte ameriških milijonarjev zgrajene na motorni pogon. Diesel-motor zmaguje na

Getúlio Vargas, predsednik brazilske države Rio Grande do Sul in vodja vstašev, bo imenovan za predsednika revolucionarnega gibanja. Pri zadnjih volitvah za predsednika Brazilije je Vargas kandidiral, pa je podlegel svojemu nasprotniku dr. Prestesu.

vsej črti. V zadnjem letu pred svetovno vojno je bilo komaj pol odstotka svetovnega brodovja motoriziranega. Danes pa ima že deset odstotkov motorje na pogon z oljem, nafto ali bencinom. Napravljata tega motorja prihrani mnogo prostora, poleg tega ne povzroča tak motor nobenega dima in ima tudi večji akcijski radij. Stroški so seveda precej večji, toda kaj glejajo ameriški milijonarji na stroške. Ni čuda torej, da so vse luksuzne jahte ameriških milijonarjev opremljene s takimi motorji. Takih luksuznih jaht je v Ameriki vedno več, saj tam tudi milijonarji rastejo, kakor gobe po dežju. Kljub pogostim borznim polnom beleži neka ladjedelnica naročil za 80 milijonov dolarjev, dočim jih je imela pred nekaj leti samo za pol milijona. Taka ladjedelnica dostavi naročniku moderno, in z največjim komfortom opremljeno jahto s kapitanom in moštvom, kuhanji in sobaricami, z najpopolnejšo opremo, kjer ne manjka niti zobne paste. Moderna zasebna jahta je s svojimi 80 do 125 metri dolžine pravi morski velikan. Na takih jahtih ne manjka najnovejših varnostnih naprav, od sten, ki ne propuščajo vode, do avtomatične naprave, ki takoj pogasi vsak ogenj že v kali, in od radio-postaje pa do najnovejših avtomatov, ki jim še tehnika sama ne ve imena. Nobena držnost ni s tako jahto prirediti večtedensko potovanje po Južnem morju. Če se morebiti izpraznijo posode s pitno vodo, so na razpolago destilacijski aparati, ki spremene neužitno morsko vodo v pitno.

Komfort in udobje na takih jahtah pa presega vsak komfort v najluksurijoznejšem stanovanju. Tam je v kopalnici le navadna voda, tu je na razpolago tudi morska. Voda v plavalnem bazenu valovi kakor bi jo vzemirjali nevidni vetrovi. Poleg tega ima plavalni bazen popolnoma morsko klimo. Prostor za tenis je brez vsakega prahu in ga je v slučaju prevelike vročine mogoče takoj pokriti z zavesami. Če si potniki zaželete lepega vremena, jim je takoj postreženo. Radio-opazovalec pozive to od radio-meteoroloških opazovalnic in prepriči diesel-motorji takoj povleči jahto na tisto mesto. Ravno tako se zgodi, če si potniki zaželete nekoliko vetra za spremembo.

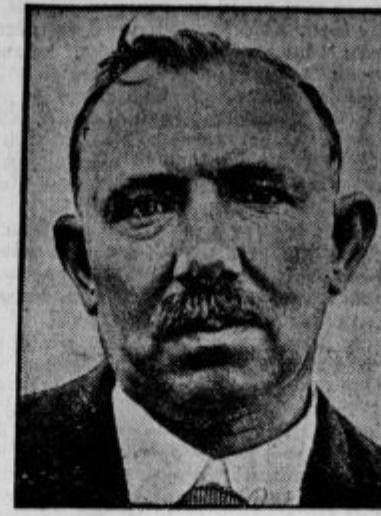
Tudi v ostalem je vse dobro preskrbljeno. V telovadnici je električni konj, veslaški aparat in solnčna kopel. Po stopnicah potni-

kom ni treba hoditi. Dvigala v obliki prijetnega naslanja jih po mili volji vozijo iz enega krova na drugi. V glasbeni dvorani je seveda klavir in pogosto tudi orgle. Strežaji so muzikalno naobraženi in na željo potnikov lahko brz sestavijo jazz-orkester. V kuhinji in kleti ni seveda nobene »pogreške«. V tem oziru velja za ameriške milijonarje sledenča deviza: »Delikatese vseh dežel.«

Ce pride takoj jahta v pristanišče in bi potniki radi napravili kak izlet, jim je na razpolago avtomobil, ki med vožnjo po morju počiva v posebni garaži. Treba je odpreti le vrata in avto zdrči na suho po širokem pomolu. Kaj pa če ni suhe zemlje v bližini? No, potem pa spuste v morje vodno letalo in želji potnikov je zopet ugodeno na imeniten način.

Podjetni ameriški milijonarji pa uporabljajo svoje jahte tudi v poslovne namene. — Milijonar povabi nekaj svojih poslovnih prijateljev in daleč od velemestnega hrupa se lepo mirno pogovore o svojih poslovnih nascrtih. Marsikatera transakcija je bila že sklenjena na krovu luksuzne jahte.

Nekaj pa moramo ameriškim milijonarjem pustiti. Nimajo samo smisla za luksuzno življenje in uživanje, tudi kot mecen znanih se pogosto izkažejo. Marsikdo izmed njih je znanih amater in s svojo jahto napravi tudi znanstveno potovanje. Drugi pa so zopet taki, ki na lastne stroške opremijo celo znanstveno ekspedicijo in dajo na razpolago svoje jahte, ki jih v ta namen opremijo z vsemi mogičnimi tehničnimi napravami, kakršen je pač namen ekspedicije. N. pr. merjenje morske

Nesoglasja v angleški delavski stranki. Minister za dominijke Thomas (na lev), do nedavnega minister za pobiranje brezposelnosti, odločen nasprotnik sira Mosleya, katerega je izrinil iz vlade, je pri volitvah v načelstvo angleške delavske stranke propadel. — Namesto njega je bil izvoljen njegov nasprotnik sir Oswald Mosley. Ta voljni izid kaže nezadovoljnost z dosedanjim brezposelnost politiko Macdonaldove vlade, za katero je bil najbolj odgovoren Thomas.

Umrl svak

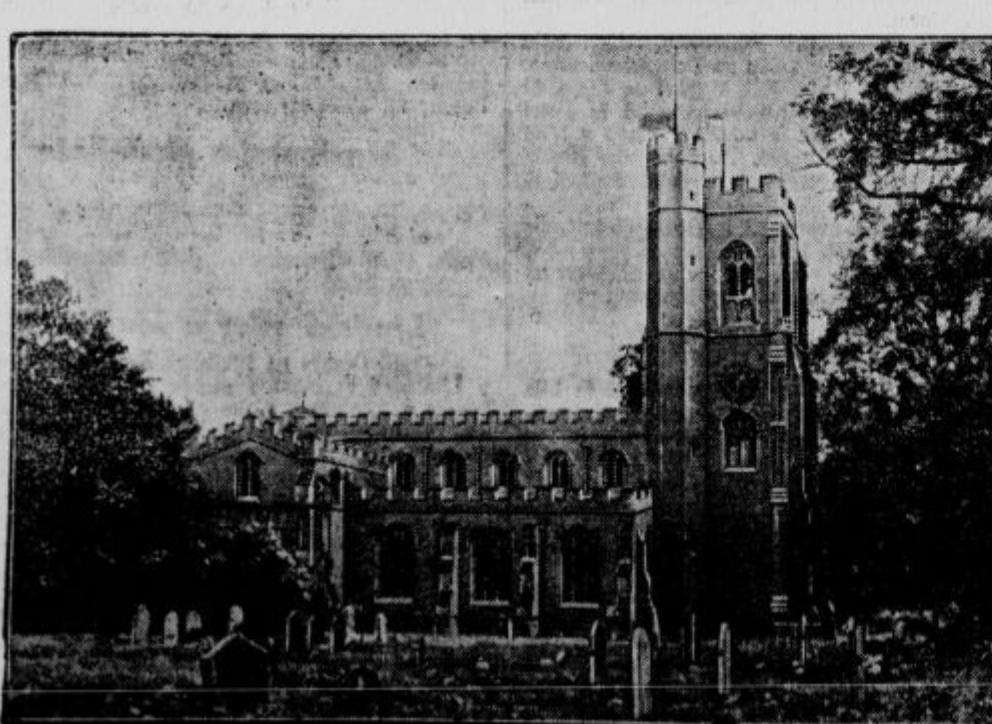
Vladni svetnik M. v Kovnu je umrl. Bil je še mlad in splošno so obžalovali prezgodinjo smrt tega uglednega moža. Mlada vdova je bila spočetka čisto obupana, čez nekaj tednov pa je poročila mlajšega brata pokojnega vladnega svetnika. Novi zakonski mož se je vselil v stanovanje, katero je opremil njegov kojnik brat in mladi zakonski par je bil srečen. Nekega večera sta imela več obiskov in ko je eden gostov hvalil okusno opravo, je mlada gospa odgovorila: »Da, kaj mislite — moj umrl svak je imel izreden okus!«

Pogreb žrtev katastrofe R 101 pred katedralo sv. Pavla v Londonu, v kateri se je vršila slovesna žalna služba božja v navzočnosti angleškega prestolonaslednika. Na čelu sprevoda koraka oddelek letalcev.

globine, proučevanje favne in flore v posameznih globinah morja. Drugi zopet naloži na krov svoje jahte kakih 20 arheologov in grez z njimi na potovanje v kako neznano deželo. Ravno pred kratkim se je zgodil tak slučaj. Neki milijonar je na lastne stroške opremil ekspedicijo na neki še nepreiskan otok, kjer bodo preiskavali kamnite spomenike iz prejšnjih dob. Jajta ameriškega milijarderja Vanderbilta se je pravkar vrnila s svetovnega zoološkega potovanja.

Kakor vidimo, znajo ameriški milijonarji svoje jahte uporabiti tudi v dobre namene.

Cerkv v Cardingtonu s svojim pokopališčem, na katerem so pokopane žrtev katastrofe R 101.

Napad na J. Diamonda

Našim bravcem je dobro znan ameriški kralj tihotapcev Jack Diamond, ki so ga pred kratkim izgnali iz Nemčije. Te dni je v New Yorku nekdo oddal nanj štiri revolv. strele. Jack Diamond leži sedaj v neki newyorskem kliniki in je le malo upanja, da se bo še izlil. Bil je v nekem hotelu in nenadoma so iz zasede padli nanj streli. Storilec pa je neznanokam izginil.

V zadnjem času se v New Yorku ponovno vrši boj med raznimi tihotapskimi tolpami. V Brooklynu sta v nedeljo v zgodnjih jutrnjih urah iz nekega avtomobila nenadoma padli dve človeški trupli. Pozneje so ugotovili, da sta to dva znana tihotapca, ki so ju njeni tovarši najprej ustrelili in nato vrgi iz avtomobila.

O Jacku Diamondu, ki je poleg Al Caponeja najimenitnejši predstavnik ameriškega zlačinskega sveta, se je pred kratkim mnogo pisalo in govorilo, ko je potoval v Evropo na »zdravljenje«. Nobena evropska država pa ni marala sprejeti tega ameriškega gosta in Jack Diamond je moral okusiti precej trdih ležišč po raznih policijah evropskih dežel. Končno pa so ga le izgnali iz Nemčije in ga pod policijskim nadzorstvom prepeljali v Ameriko, kjer so ga takoj prijeli. Ker pa se je spretno izvil iz vseh njemu naprtenih zločinov, so ga morali seveda izpustiti. Končno pa ga je le zadel kazen, in to, kakor vse kaže, iz vrst njegovih poklicnih tovarišev.

VATO

tudi po 50 kg bale, vedno na razpolago. Zahtevajte vznore in cenik! — Tovarna vate, Maribor, Dravska ulica 15.

Amerika postaja ,mokra'

Samo par dni je preteklo od zborovanja republikanske stranke v državi New York, na katerem so se zborovalci izjavili proti »suhi« politiki, in že so se pokazale dalekosežne posledice. Protalkoholni komisar Woocock je napravil važen sklep. Razglasil je, da imajo vši Američani popolno pravico doma odkrito proizvajati pivo, vino, žganje in druge alkoholne pijače, a samo za lastno porabo. Prodaja teh izdelkov je slejkoprej prepovedana. Vsa farmsarska Amerika se je globoko oddahnila po tem odloku. Milijoni kmetov, ki so doma kuhalili pivo za praznike, so namah nehalli biti »tihotapci« in ne grozi jim več ječa z velikansko denarno globo vred. Javno mnenje splošno smatra ta odlok protalkoholnega komisarja kot prvi korak na poti do groba »suhe« politike. Ni dvoma, da bodo tudi po mestih milijoni ljudi začeli izdelovati domače pivo in žganje.

Za klasične filologe. V Nemčiji se vrše že od začetka oktobra v raznih gimnaziah proslavljajo Vergiliove 2000 letnice. In tako je tudi neki gimnazijski ravnatelj pripeljal Vergilovo proslavo. Eden izmed profesorjev pa se ni udeležil. Ravnatelj ga drugo jutro nahrul: »Kje ste bili?« Profesor: »Oprostite, gospod ravnatelj, mene še od Horacijeve proslave, ki ste jo pred tednom napovedali, glava boli.«

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Sreda, 15. oktobra: Opoldanski program od pada. 18 Koncert radio orkestra. Saksofon duet. 19 Dr. Nikolaj Preobražensky: Ruščina. 19.30 Literarna ura: Publius Vergilius Maro (ob dvatisočletnici njegovega rojstva). Predava g. dr. Joža Lovrenčič. 20 Cire igra g. Emil Mezglits. 21 Prenos iz Prage. Koncert Undričkovega kvarteta in Fibichov kvinteta. 22 Časovna napoved in poročila.

Cetrtek, 16. oktobra: 12.15 Plošča (plesna glasba, slovenska glasba). — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošča in borza. — 17.30 Otroška ura, ga, Gabrijelčeva. — 18.00 Koncert radio orkestra. Violina solo. — 19.00 Prof. Mirko Rupel: Srbohrvaščina. — 19.30 Pero Horn: Vzgoja otrok. 20.00 Prenos iz Prage: Simfonijni koncert. — 22.00 Časovna napoved in poročila. — 22.15 Lahka glasba.

Drugi programi:

Cetrtek, 16. oktobra.

Belgrad: 12.45 Koncert orkestra. 17.05 Recitacija. 17.30 Narodne, igra tercer. 20.00 Prenos iz Prage: Simfonijni koncert češke filharmonije. 22.15 Večerni koncert radio kvarteta. — Budapest: 17.40 Koncert ciganskega orkestra. 19.30 Karnevale, opera. Nato plesna glasba. — Dunaj: 19.35 Pevski večer komornega pevca F. Wolfa. 20.30 Umetniška Žilica, opereta, E. Eyster. Nato plesna glasba na ploščah. — Milan: 19.30 Pestri koncert lahke glasbe. 20.40 (Prosto), nato koncert zabavne glasbe. — Praga: 18.20 Pianino koncert. 20.00 Koncert češke filharmonije. — Langenberg: 20.00 Koncert zabavne glasbe. Nato koncert lahke glasbe. — Rim: 12.45 Koncert radio kvinteta. 13.30 Koncert kvinteta. 17.00 Popoldanski koncert zabavne glasbe. 20.35 Don Pasquale, opera (Donizetti). — Berlin: 19.00 Koncert orkestra. 21.00 Koncert komornega kvarteta. — Katovice: 20.30 Večerni koncert narodne glasbe. 22.15 Pesmi. 23.00 Plesna glasba. — Toulouse: 18.55 Koncert radio orkestra. 19.30 Koncert zabavne glasbe. 20.30 Prenos z ope. 24.00 Koncert lahke glasbe. — Mor. Ostrava: 18.00 Plošča. 18.35 Kabaret. 20.00 Koncert češke filharmonije. 22.20 Orgelski koncert.

Allan Pinkerton, vodja največjega detektivskega zavoda na svetu, je v New Yorku umrl, star 54 let. Detektivski poklic je v družini Pinkertonov tradicionalen že skozi štiri generacije. — Stari oče Pinkerton je med drugim razkril atentat na predsednika Lincoln.

